

NACZELNA RADA ADWOKACKA
ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

UCHWAŁA NR 12/2011
Naczelnej Rady Adwokackiej
z dnia 26 marca 2011 r.

8 kwietnia 2011 r. mija sto lat od dnia, gdy odbyło się pierwsze Walne Zgromadzenie **Związku Adwokatów Polskich** – najważniejszej organizacji adwokackiej okresu Drugiej Rzeczypospolitej, zaangażowanej w prace nad ujednoczeniem prawa, organizującej Zjazdy Adwokatów Polskich, stowarzyszonej w Międzynarodowym Związku Adwokatów (Union Internationale des Avocats, UIA) i przez długi czas, aż do ujednoczenia ustroju adwokatury w 1932 r., odgrywającej rolę scalającą w podzielnicowej Adwokaturze Polskiej.

Naczelna Rada Adwokacka oddaje hołd twórcom, prezesom oraz działaczom Związku Adwokatów Polskich, a nade wszystko jego charyzmatycznemu prezesowi adw. dr. Antoniemu Dziędzielewiczowi (1854-1935), któremu w czasie, gdy zjazdy adwokackie nie były organem samorządu adwokackiego udało się uczynić z nich „Sejm Adwokatów Polskich”, zabierający głos w ważnych dla państwa i środowiska sprawach.

Związek Adwokatów Polskich powstał w 1911 r. we Lwowie, wówczas stołecznym mieście Polaków. Inicjatorem zorganizowania związku oraz prawdopodobnie autorem nazwy był adw. dr Alfred Kotwicz-Zgórski, który w dniu 21 stycznia 1911 r., po Walnym Zgromadzeniu Izby Adwokackiej we Lwowie zaproponował utworzenie stowarzyszenia adwokatów polskich. 28 stycznia tego roku odbyło się spotkanie organizacyjne, na którym postanowiono o założeniu towarzystwa o nazwie „Związek Adwokatów Polskich” oraz wybrano komitet mający opracować statut. Po miesiącu, 28 lutego, statut został przyjęty, a 2 marca organizacja zgłoszona do Namiestnictwa Galicyjskiego z wnioskiem o rejestrację. Po tygodniu, 10 marca 1911 r., Związek Adwokatów Polskich wpisany został do prowadzonego przez Namiestnictwo Katastru Stowarzyszeń.

8 kwietnia 1911 r. pierwszym prezesem Związku wybrano adw. dr. Włodzimierza Mochnackiego. Po roku, na Walnym Zgromadzeniu z dnia 26 lutego 1912 r. prezesem

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. +48 22 505 25 00, + 48 22 505 25 01, fax +48 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.adwokatura.pl

wybrany został adwokat dr Antoni Dziędzielewicz – legendarny twórca potęgi Związku, który kierował nim do śmierci w 1935 r. W kolejnych czterech przedwojennych latach Związkiem kierowali adw. Cezary Ponikowski – pierwszy prezes NRA oraz adw. Bolesław Bielawski – który w okresie okupacji stanął na czele tajnej Naczelnej Rady Adwokackiej. Wiceprezes Związku Adwokatów Polskich i prezes oddziału krakowskiego ZAP dr Stanisław Rowiński, był w 1938 r. prezesem powstałego w 1927 r. Międzynarodowego Związku Adwokatów (UIA), jako jedyny Polak na tym stanowisku w dziejach UIA.

Dzięki inicjatywie i zaangażowaniu adw. dr. Antoniego Dziędzielewicza w dniach 28-29 czerwca 1914 r., czyli w przeddzień wybuchu I wojny światowej, odbył się we Lwowie powszechny Zjazd Adwokatów Polskich, w którym wzięło udział ponad 300 adwokatów ze wszystkich ziem polskich, a także adwokaci Polacy z wielu państw pozazaborczych. Przewodniczyli Zjazdowi przedstawiciele adwokatów polskich z trzech zaborów – adw. Franciszek Nowodworski (Warszawa, zabór rosyjski), adw. Władysław Mieczkowski (Poznań, zabór pruski) oraz adw. dr Mikołaj Koy (Kraków, zabór austriacki). Zjazd obwołano „Pierwszym Sejmem Adwokatury Polskiej” obradującym pod przewodnictwem „marszałka” Franciszka Nowodworskiego. W wolnej Polsce odbyły się trzy takie zjazdy.

Związek Adwokatów Polskich, wspólnie z Polskim Towarzystwem Prawniczym we Lwowie oraz Wydziałem Prawa Uniwersytetu Jana Kazimierza przygotował Memoriał w sprawie techniki legislacyjnej, który wiosną 1919 r. przekazano marszałkowi Sejmu Ustawodawczego oraz ogłoszono w druku. Przyczynił się on do powołania jesienią 1919 r. Komisji Kodyfikacyjnej RP, której dziełem było niemal kompletne skodyfikowanie materialnego i procesowego prawa cywilnego oraz karnego, w tym przynoszących do dziś chlubę polskiej myśli prawniczej kodeksu karnego (1932) oraz kodeksu zobowiązań (1933).

Naczelna Rada Adwokacka stwierdza, że Związek Adwokatów Polskich dobrze zasłużył się Adwokaturze i Polsce.

Prezes
Naczelnej Rady Adwokackiej
(*Andrzej Zwara*)
adw. Andrzej Zwara